

RDB – IGNIS

M. GROCHAL
15.06.2020

Katowicki nr 1

- \ audyt wewnętrzny i compliance
- \ bezpieczeństwo teleinformatyczne
- \ bezpieczeństwo obrotu gospodarczego
- \ bezpieczeństwo przeciwpożarowe
- \ wykłady, szkolenia eksperckie

ZFM KATOWICE

Wpłynęło dnia

2020-06-15

Licz.

1849 3000

Znak spr.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Zakład Targowisk Miejskich w Katowicach
Targowisko Rolno-Spożywcze i Bazar „Załęże”
ul. Pukowca 23, 40-847 Katowice

ZATWIERDZIŁ:

DYREKTOR
P. Podsiadło
Paweł Podsiadło

Katowice, czerwiec 2020 r.

„RDB – IGNIS” sp. z o.o.
ul. Podgórna 4, 40 – 026 Katowice
KRS 0000818472, NIP 9542810786
PLN: PL 02 1050 1214 1000 0090 3209 1440
Euro: PL 28 1050 1214 1000 0090 3209 1457

for

rdb-ignis.com.pl

AKTUALIZACJA INSTRUKCJI:

Data aktualizacji	Zakres aktualizacji	podpis osoby, która zaktualizowała Instrukcję	aprobata aktualizacji – podpis Zarządcy

Handwritten signature

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	4
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA.....	5
WYBRANE POJĘCIA Z ZAKRESU OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.....	6
USTALENIA OGÓLNE	8
1. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.....	9
1.1. Bazar „Załęże”	9
1.2. Targowisko Rolno – Spozywczze.....	13
2. OKREŚLENIE WYPOSAŻENIA W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWPOŻAROWE I GAŚNICE ORAZ SPOSOBY PODDAWANIA ICH PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM.....	18
3. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA .	21
4. SPOSOBY ZABEZPIECZANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM.....	24
5. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA	26
6. SPOSOBY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU, W TYM PRACOWNIKÓW, Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI	28
7. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ DLA OSÓB BĘDĄCYCH ICH STAŁYMI UŻYTKOWNIKAMI.....	29
8. PLANY OBIEKTÓW, OBEJMUJĄCE TAKŻE ICH USYTUOWANIE, ORAZ TERENU PRZYLEGŁEGO.	31
9. WSKAZANIE OSÓB LUB PODMIOTÓW OPRACOWUJĄCYCH INSTRUKCJĘ	32

WSTĘP

W myśl ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.

Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu, terenu zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażyć budynki i tereny w sprzęt ratowniczy i przeciwpożarowy oraz środki ewakuacji,
- przygotować budynki i tereny do prowadzenia akcji ratowniczej, ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru
- zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi

Ponadto w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów określone zostały szczegółowe wymagania dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego. Ich stosowanie w praktyce, zarówno w sferze organizacyjnej jak i technicznych środków zabezpieczeń przeciwpożarowych, odbywa się poprzez określenie zadań poszczególnym pracownikom, stosownie do kompetencji. Egzekwowanie realizacji tych obowiązków dokonuje właściciel obiektu osobiście lub przez uprawnione osoby. Optymalna organizacja ochrony przeciwpożarowej i sprawne systemy techniczne stanowią trzon bezpieczeństwa pracowników oraz innych osób przebywających na terenie obiektu. Czynniki te mają także znaczący wpływ na dobre przygotowanie do realizacji działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej.

W celu zapewnienia właściwych warunków bezpieczeństwa pożarowego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru, należy zapoznać podległych pracowników z treścią niniejszej instrukcji i zobowiązać ich do ścisłego przestrzegania zawartych w niej zasad.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA

Obowiązek opracowania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego wynika z § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów .

Instrukcję niniejszą opracowano w oparciu o:

- [1] Ustalenia z wizji lokalnej przeprowadzanej na terenie Zakładu Targowisk Miejskich – Targowisko Rolno-Spożywcze i Bazar „Załęże” w Katowicach przy ul. Pukowca 23;
- [2] Informacje uzyskane od przedstawicieli Zakładu Targowisk Miejskich w Katowicach, ul. Gliwicka 154, 40-859 Katowice;
- [3] Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej;
- [4] Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane;
- [5] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;
- [6] Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów;
- [7] Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych;
- [8] PN-EN ISO 7010:2012E Symbole graficzne. Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa. Zarejestrowane znaki bezpieczeństwa;
- [9] PN-B-02852:2001 Ochrona przeciwpożarowa budynków Obliczanie gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczanie względnego czasu trwania pożaru;
- [10] PN-B-02857:2017-04 Ochrona przeciwpożarowa budynków. Przeciwpożarowe zbiorniki wodne. Wymagania ogólne.
- [11] Projekt budowlany i plan zagospodarowania terenu. Remont i modernizacja istniejącego targowiska miejskiego. Biuro Rozwoju Miasta „KATOWICE” sp. z o. o., październik 1997 r.
- [12] Protokół z pomiarów ciśnienia dynamicznego i wydajności wodnej hydrantów zewnętrznych nadziemnych DN 80 wykonanych przez Firma Usługowo-Handlowa Sprzętu P. Poż. ”KUR” S.C. z dnia 29.10.2019 r.

[13] Warunki ochrony przeciwpożarowej targowiska artykułów przemysłowych przy ul. Pukowca w Katowicach, uzgodnione przez rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych mgr. inż. Józef Szczotka, nr upr. 125/93, maj 1997 r.

WYBRANE POJĘCIA Z ZAKRESU OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ

Pożarem nazywamy niekontrolowany proces spalania, zaistniały w czasie i w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Przez **inne miejscowe zagrożenia** – rozumie się zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody niebędące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub którego usunięcie skutków wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków.

Przez zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej i innego miejscowego zagrożenia rozumie się:

- Zapewnienie koniecznych warunków ochrony technicznej nieruchomościom i ruchomościom,
- Tworzenie warunków organizacyjnych i formalno-prawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałającym powstawaniu lub minimalizującym skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Techniczne środki zabezpieczeń przeciwpożarowych – są to urządzenia, sprzęt, instalacje lub rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.

Przez działania ratownicze – rozumie się każdą czynność podjętą w celu ochrony życia, zdrowia i mienia, a także likwidację źródła powstawania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Strefa pożarowa – jest to budynek, jego część lub przestrzeń wydzielona w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie rozprzestrzenił się poza granice tej strefy.

Teren przyległy – to pas terenu wokół obiektu o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów z uwagi na wymagania bezpieczeństwa pożarowego, określone w przepisach techniczno-budowlanych.

Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, określane jako ZL, zalicza się do jednej lub do więcej niż jedna spośród następujących **kategorii zagrożenia ludzi**:

- **ZL I** – zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób nie będących ich stałymi użytkownikami, a nie przeznaczonych przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
- **ZL II** – przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych,
- **ZL III** – użyteczności publicznej, nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II,
- **ZL IV** – budynki mieszkalne,
- **ZL V** – zamieszkania zbiorowego, nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II.

Pozostałe pomieszczenia zaliczamy do obiektów **produkcyjno-magazynowych** lub **inwentarskich**, przy czym stopień zagrożenia zależy od **gęstości obciążenia ogniowego**. Miarą gęstości obciążenia ogniowego jest energia cieplna, wyrażona w megadżulach, która może powstać przy spaleniu wszystkich materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu, strefie pożarowej, lub składowisku materiałów stałych przypadająca na jednostkę powierzchni tego obiektu, wyrażoną w metrach kwadratowych.

Odpowiednie warunki ewakuacji – to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

Przeciwożarowy wyłącznik prądu – jest to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

Prace pożarowo niebezpieczne – są to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu, np. spawanie, cięcie, lutowanie, rozgrzewanie, podgrzewanie, zgrzewanie.

USTALENIA OGÓLNE

Przedmiotem opracowania jest instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla terenu Targowiska Rolno-Spożywczego (zwane dalej Targowiskiem) i Bazaru „Załęże” (zwanego dalej Bazarem). Targowisko oraz Bazar znajdują się w zachodniej części miasta Katowice, w dzielnicy Załęże, na terenie działek gruntowych o numerach ewidencyjnych 75/10, 76/3, 76/4, 79/3, 24/10, 24/7, 22/6, 22/7, 22/8, 23/5, 27/6, 28/14, przy punkcie adresowym ul. Pukowca 23. Właścicielem terenu jest Miasto Katowice, a Zakład Targowisk Miejskich w Katowicach (zwany dalej ZTM w Katowicach) posiada teren w trwałym zarządzie. Targowisko oraz Bazar zajmują łączną powierzchnię około 10 ha. Teren Targowiska oraz Bazaru jest w całości ogrodzony, wyposażony w monitoring wizyjny oraz całodobowo chroniony przez firmę ochroniarską.

Celem niniejszego opracowania jest określenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym, porządkowym itp., jakich należy przestrzegać w wyżej wymienionym zakładzie.

Do zapoznania się z niniejszą instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy obiektu oraz innych firm i instytucji wykonujących jakiegokolwiek prace w obiekcie.

Postanowienia zawarte w niniejszym opracowaniu nie naruszają przepisów szczegółowych dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych przepisów i aktów normatywnych.

Niniejsza instrukcja powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

1. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ

1.1. Bazar „Zależę”

Bazar „ZALEŻE” zlokalizowany jest w północno-wschodniej części terenu ZTM w Katowicach przy ul. Pukowca 23 i zajmuje powierzchnię około 1 ha. Na bazarze prowadzony jest handel detaliczny oraz hurtowy artykułów przemysłowych, przede wszystkim artykułów odzieżowych. Bazar składa się z obiektów handlowych przedzielonych krytym ciągiem pieszym dla klientów. Teren jest całodobowo monitorowany oraz zabezpieczany przez pracowników ochrony.

Informacje o powierzchni wysokości i liczbie kondygnacji

Zgodnie z projektem budowlanym [11], powierzchnia Bazaru wynosi 9268 m², natomiast powierzchnia zabudowy wynosi 6956 m². Na terenie Bazaru znajduje się około 630 obiektów handlowych o wymiarach 2,5 m x 2,5 m każdy. Są to tymczasowe obiekty budowlane, które posiadają jedną kondygnację nadziemną. Wysokość obiektów wynosi 2,5 m, zatem zostały zakwalifikowane do grupy wysokościowej N – niski

Charakterystyka zagrożenia pożarowego

Dominującym materiałem palnym występującym na Bazarze są materiały tekstylne, zarówno pochodzenia naturalnego (bawełna, wełna, len, jedwab), jak i uzyskane w wyniku syntez chemicznych materiały polimerowe (poliester, nylon, elastan, lycra).

Informacje o kategorii zagrożenia ludzi oraz przewidywanej liczbie osób

Tymczasowe obiekty budowlane znajdujące się na terenie bazaru zakwalifikowane są do kategorii zagrożenia ludzi ZL I. Działalność w obiektach handlowych może być prowadzona przez całą dobę, decyzja o szczegółowych godzinach otwarcia należy do właścicieli poszczególnych obiektów. Właściciel terenu nie prowadzi kontroli i ewidencji ruchu osobowego na terenie Bazaru – prowadzona jest wyłącznie kontrola ruchu kołowego na głównej bramie wjazdowej. Ilość osób przebywających na bazarze jest zależna od dnia tygodnia, pory roku oraz warunków atmosferycznych. Może na nim przebywać od kilkunastu do kilkuset osób.

Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych

Na terenie Targowiska obowiązuje zakaz użytkowania urządzeń grzewczych na paliwo gazowe, a także zabronione jest przechowywanie butli z gazem płynnym LPG. W związku z powyższym, nie występują strefy zagrożenia wybuchem.

Informacje o klasie odporności pożarowej

Obiekty handlowe posiadają lekką konstrukcję stalową. Wykonane są ze stalowych kształtowników kątowych walcowanych na zimno wypełnionych blachą trapezową. Obiekty są ze sobą połączone w pawilony (w skład pawilonu wchodzi 9 lub 16 obiektów). Pasaże między każdymi dwoma pawilonami są zadaszone. Konstrukcja zadaszania wykonana jest z kształtowników stalowych, natomiast przekrycie zadaszania wykonane zostało z poliwęglanu jednokomorowego, który posiada cechy nierozprzestrzeniania ognia. Zgodnie z [11], pomiędzy zespołami obiektów handlowych znajduje się ściana ogniowa o odporności 60 min składająca się z następujących warstw: płyta GK wodoodporna 1,25 cm, wełna mineralna 10 cm, płyta GK wodoodporna 1,25 cm. Wszystkie elementy konstrukcji obiektów na terenie Bazaru powinny być wykonane z materiałów nierozprzestrzeniających ognia.

Informacje o podziale na strefy pożarowe oraz strefy dymowe

Bazar stanowi jedną strefę pożarową o powierzchni około 15 000 m², wraz budynkami biurowymi zarządcy terenu, które zlokalizowane są na północ od Bazaru oraz z obiektami PM należącymi do strefy „Spożywka” Targowiska, zlokalizowanymi na zachód od Bazaru

Informacje o usytuowaniu z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe

Bazar zlokalizowany jest w północno-wschodniej części terenu będącego w trwałym zarządzie ZTM w Katowicach.

- w odległości od 5,8 m do 8,6 m na północ od Bazaru zlokalizowane są budynki biurowe zarządcy terenu - stanowią wspólną strefę pożarową,
- w odległości około 50 m na północ znajduje się parking samochodowy o powierzchni około 6000 m²,
- na wschód od Bazaru w odległości 8 m usytuowane są obiekty PM należące do strefy „Cytrusy” Targowiska,
- w odległości 6 m od południowo-wschodniej części Bazaru znajduje się obiekt PM należący do strefy „Ziemniak” Targowiska,

- na południe od targowiska znajdują się mobilne stanowiska sprzedawców strefy „Ziemniak” Targowiska,
- w odległości około 2 m na zachód od bazaru zlokalizowane są obiekty PM należące do strefy „Spożywka” Targowiska.

Informacje o warunkach i strategii ewakuacji ludzi lub ich uratowania w inny sposób

Obiekty handlowe znajdujące się na terenie Bazaru przedzielone są krytymi ciągami pieszymi dla klientów, które mają za zadanie zapewnić sprawną ewakuację w razie wystąpienia zagrożenia. Z każdego miejsca użytkownicy Bazaru mają możliwość ewakuacji w dwóch przeciwnych kierunkach. Według projektu budowlanego [11], ciągi piesze posiadają szerokość 4,5 m lub 12 m. Ze względu na powiększanie swoich stanowisk przez wystawców, ciągi piesze są zawężone w niektórych alejkach do szerokości 3 m. Z Bazaru istnieje możliwość swobodnego przejścia na teren Targowiska przez 9 bram o szerokości minimum 1,5 m.

Zabronione jest składowanie jakichkolwiek materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji lub umieszczania przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości oraz lokalizowanie elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych.

Informacje o sposobie zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych

Bazar posiada instalację elektryczną. Obiekty wyposażone są w instalację elektryczną oświetlenia zewnętrznego oraz wewnętrznego. Teren Bazaru wyposażony jest w instalację wodną, kanalizacyjną deszczową oraz kanalizacyjną sanitarną. Bazar nie jest wyposażony w instalację gazową.

Informacje o doborze urządzeń przeciwpożarowych i innych urządzeń służących bezpieczeństwu pożarowemu

Teren Bazaru nie został wyposażony w inne urządzenia przeciwpożarowe.

Informacje o wyposażeniu w gaśnice

Na terenie Bazaru nie został rozmieszczony podręczny sprzęt gaśniczy w miejscach ogólnodostępnych. Według oświadczenia zarządcy terenu, 30 sztuk gaśnic o ładunku 6 kg

proszku gaśniczego typu ABC każda oraz 19 gaśnic śniegowych jest przechowywanych w kilku pomieszczeniach zarządcy terenu, znajdujących się w różnych częściach Targowiska i Bazaru ZTM przy ul. Pukowca. Dostęp do pomieszczeń, w których przechowywane są gaśnice, posiadają pracownicy ochrony terenu.

Informacje o przygotowaniu obiektu budowlanego i terenu do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych

Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru

Wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych służąca do zewnętrznego gaszenia pożaru, biorąc pod uwagę zakwalifikowanie obiektów to kategorii zagrożenia ludzi ZL I oraz powierzchnię strefy pożarowej przekraczającą 1000 m² wynosi 20 dm³/s łącznie z co najmniej dwóch hydrantów o średnicy 80 mm lub 200 m³ zapasu wody w przeciwpożarowym zbiorniku wodnym.

Na terenie Bazaru znajdują się 3 hydranty nadziemne DN – 80. Zgodnie z protokołem badania hydrantów [12], rozpatrywane hydranty zapewniają wydajność co najwyżej 10,8 dm³/s przy pojedynczym poborze wody oraz odkręconym obejściu układu reduktora ciśnień. Sieć hydrantowa na terenie Bazaru nie została przebadana przy jednoczesnym poborze wody z dwóch i więcej hydrantów. Hydranty na terenie Bazaru zlokalizowane są w odległości mniejszej niż 5 m od obiektów. Odległości pomiędzy hydrantami nie przekraczają 150 m. W celu uzyskania odpowiedniej wydajności w sieci hydrantowej w północno wschodniej części Bazaru zlokalizowany jest zawór, który należy odkręcić w momencie wystąpienia pożaru. Zawór znajduje się w studziencie, która zamknięta jest na kłódkę. Klucze posiadają pracownicy ochrony terenu. Takie rozwiązanie wymusza fakt, iż sieć hydrantowa zbudowana jest na sieci wodociągowej służącej także do potrzeb bytowo-gospodarczych.

Drogi pożarowe

Dogodny wjazd dla jednostek ochrony przeciwpożarowej możliwy jest przez bramę główną zlokalizowaną przy ul. Pukowca. Brama ta składa się z 4 bramek kontrolnych, z których najszersza, znajdująca się po prawej stronie patrząc od ul. Pukowca, spełnia wymagania dla drogi pożarowej. Możliwy jest również wjazd na teren należący do ZTM przez bramę w ogrodzeniu od ul. Kolońskiej, lecz z obu stron tej bramy wjazd został zastawiony przez bariery stalowe. Szerokość bramy od ul. Kolońskiej wynosi 7 m. Odległość pomiędzy bramami od ul. Pukowca i ul. Kolońskiej wynosi około 300 m. Ze względu na zastawienie bramy od ul. Kolońskiej barierami stalowymi, na teren ZTM istnieje obecnie możliwość wjazdu tylko

przez jedną bramę. Drogi wewnętrzne na terenie Bazaru nie spełniają wymagań ww. rozporządzenia ze względu na szerokość, oraz promień skrętu. Nawierzchnia na terenie całego Bazaru jest wyasfaltowana.

Wyłącznik energii elektrycznej

Na targowisku zlokalizowane są dwie stacje trafo o numerach 1064 oraz 1284. Wyłączenie stacji trafo następuje przy użyciu przeciwpożarowego wyłącznika prądu, zlokalizowanego na zewnętrznej ścianie stacji trafo. W przypadku braku wyłącznika lub jego awarii dopływ energii elektrycznej wyłącza przedstawiciel podmiotu dozoruującego sprawność sieci elektroenergetycznej, dostępny pod numer tel. 602235509.

1.2. Targowisko Rolno – Spożywcze

Targowisko Rolno – Spożywcze otacza Bazar „Załęże” na terenie ZTM w Katowicach przy ul. Pukowca 23. Na Targowisku Rolno – Spożywczym prowadzona jest hurtowa sprzedaż artykułów żywnościowych w sektorach o następujących nazwach zwyczajowych: Spożywka, Jabłko, Ziemniak, Rolnik, Cytrusy, Jaja, Groch. Obiekty te są własnością najemców lub dzierżawców.

Informacje o powierzchni wysokości i liczbie kondygnacji

Całkowita powierzchnia Targowiska Rolno – Spożywczego wynosi około 70 000 m². Dodatkowo na terenie ZTM znajdują się parkingi samochodowe o powierzchni około 20 000 m². Na terenie Targowiska zostały zabudowane tymczasowe obiekty budowlane, składające się z obiektów handlowych, wyznaczono również stanowiska do postoju mobilnych stanowisk sprzedaży (bezpośrednio z przestrzeni ładunkowej samochodu) oraz parkingi. Zgodnie z oświadczeniem zarządcy terenu, powierzchnia zabudowy wszystkich tymczasowych obiektów budowlanych na terenie Targowiska Rolno – Spożywczego wynosi 9800 m². Tymczasowe obiekty budowlane na tym terenie posiadają jedną kondygnację nadziemną i wysokość poniżej 12 m, zaliczane są więc do grupy wysokościowej N – niski.

Charakterystyka zagrożenia pożarowego Dominującym materiałem palnym występującym na Targowisku Rolno – Spożywczym są artykuły spożywcze w postaci warzyw, owoców, przetworów. Materiały te stwarzają niskie zagrożenie pożarowe z uwagi na wysoką zawartość wody w znakomitej większości z nich. Artykuły spożywcze są magazynowane w opakowaniach z tworzywa sztucznego oraz drewna (skrzynki), mogą być transportowane na drewnianych europaletach. Z uwagi na dominujące

występowanie artykułów spożywczych o dużej zawartości wody, przyjęto gęstość obciążenia ogniowego do 500 MJ/m².

Informacje o kategorii zagrożenia ludzi oraz przewidywanej liczbie osób

Tymczasowe obiekty budowlane na terenie Targowiska Rolno – Spożywczego zostały zakwalifikowane do kategorii obiektów magazynowych (PM), z uwagi na główną funkcję magazynową tych obiektów. W obiektach mogą przebywać właściciele poszczególnych obiektów handlowych oraz pracujący w nich magazynierzy, czasowo również klienci w celu uregulowania płatności lub zapoznania się z towarem. Działalność obiektów handlowych może być prowadzona przez całą dobę, decyzja o szczegółowych godzinach otwarcia należy do właścicieli poszczególnych obiektów. Zarządca terenu nie prowadzi kontroli i ewidencji ruchu osobowego na terenie hurtu rolnego – prowadzona jest wyłącznie kontrola ruchu kołowego na głównej bramie wjazdowej. Ilość osób przebywających na Targowisku Rolno – Spożywczym jest, podobnie jak na Bazarze, zmienna.

Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych

Nie przewiduje się występowania pomieszczeń zagrożonych wybuchem. Na terenie Targowiska Rolno – Spożywczego występują miejsca magazynowania butli LPG zasilających wózki widłowe, które mogą powodować wytworzenie strefy 2 zagrożenia wybuchem w odległości 1 m.

Informacje o klasie odporności pożarowej

Obiekty handlowe posiadają główną konstrukcję nośną oraz konstrukcję nośną dachu stalową. Ściany zewnętrzne oraz przekrycie dachu wykonane zostało z płyt systemowych, według oświadczeń właścicieli wyprodukowanych przez firmę PANELTECH z Chorzowa. Płyty systemowe są to samonośne, izolacyjne płyty warstwowe z dwustronną okładziną stalową oraz rdzeniem styropianowym. Zgodnie z dokumentami znajdującymi się na stronie producenta, płyty te nie były badane w zakresie klasy reakcji na ogień oraz klasy odporności ogniowej przegrody budowlanej.

Informacje o podziale na strefy pożarowe oraz strefy dymowe

Obecnie Targowisko Rolno – Spożywcze jest podzielone na 19 stref pożarowych, przy zachowaniu wolnego pasa terenu o szerokości co najmniej 8 m. Dopuszczalne powierzchnie stref pożarowych nie zostały przekroczone.

Informacje o usytuowaniu z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe

Poszczególne strefy pożarowe Targowiska Rolno – Spożywczego zostały rozmieszczone z zachowaniem wolnego pasa terenu o szerokości co najmniej 8 m pomiędzy dwoma odrębnymi strefami. Wyjątek stanowią następujące strefy:

- Strefa pożarowa usytuowana w odległości ok. 2 – 3,2 m na zachód od Bazaru „Załęże”, zakwalifikowanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL I,
- Strefa pożarowa usytuowana w odległości ok. 6 m na południe od Bazaru „Załęże”, zakwalifikowanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL I,
- Strefa pożarowa przy wschodniej granicy terenu ZTM przy ul. Pukowca 23, usytuowana w odległości ok. 5 m od budynku na sąsiedniej działce o numerze ewidencyjnym 31/14, należącego do firmy Moraj Katowice.

Informacje o warunkach i strategii ewakuacji ludzi lub ich uratowania w inny sposób

Poszczególne obiekty handlowe nie są ze sobą połączone i każdy z nich stanowi funkcjonalnie oddzielną część. Z każdego obiektu magazynowego wyprowadzone jest wyjście bezpośrednio na zewnątrz. Organizacja przestrzeni wewnątrz obiektów i rozmieszczenie stałych przegród nie jest znana. W zewnętrznej części Targowiska Rolno – Spożywczego drogi ewakuacyjne są szerokie i ogólnodostępne. Z poszczególnych stref pożarowych bez przeszkód można przejść do innej strefy lub też opuścić teren Targowiska.

Zabronione jest składowanie jakichkolwiek materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji lub umieszczania przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości oraz lokalizowanie elementów wystroju wewnątrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych.

Informacje o sposobie zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych

Poszczególne obiekty handlowe posiadają instalację elektryczną do użytku wewnętrznego. W zależności od profilu działalności mogą być w nich wykorzystywane klimatyzatory lub urządzenia chłodnicze. Targowisko nie posiada przeciwpożarowego wyłącznika prądu.

Teren Targowiska wyposażony jest w instalację wodną, kanalizacyjną deszczową oraz kanalizacyjną sanitarną, nie jest natomiast wyposażony w instalację gazową.

Niektóre podmioty prowadzą magazynowanie butli z gazem płynnym LPG, a także wykorzystują gaz płynny LPG do celów ogrzewczych. Kontrahenci są zobowiązani do stosowania urządzeń grzewczych spełniających wymagania określone w przepisach i posiadających certyfikaty CE.

Informacje o doborze urządzeń przeciwpożarowych i innych urządzeń służących bezpieczeństwu pożarowemu

Teren Targowiska nie został wyposażony w inne urządzenia przeciwpożarowe.

Informacje o wyposażeniu w gaśnice

Na terenie Targowiska nie został rozmieszczony podręczny sprzęt gaśniczy w miejscach ogólnodostępnych. Według oświadczenia zarządcy terenu, 30 sztuk gaśnic o ładunku 6 kg proszku gaśniczego typu ABC każda oraz 19 gaśnic śniegowych jest przechowywanych w kilku pomieszczeniach zarządcy terenu, znajdujących się w różnych częściach Targowiska i Bazaru ZTM przy ul. Pukowca. Dostęp do pomieszczeń, w których przechowywane są gaśnice, posiadają pracownicy ochrony terenu.

Informacje o przygotowaniu obiektu budowlanego i terenu do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych

Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru

Wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych służąca do zewnętrznego gaszenia pożaru, biorąc pod uwagę zakwalifikowanie obiektów do kategorii produkcyjno-magazynowej oraz powierzchnie stref pożarowych nieprzekraczającą w żadnym przypadku 2000 m² wynosi 10 dm³/s z hydrantu zewnętrznego o średnicy 80 mm.

Na terenie Targowiska znajdują się hydranty nadziemne DN – 80. Zgodnie z [12] rozpatrywane hydranty zapewniają wydatek wody ponad 10 dm³/s przy odkręconym obejściu układu reduktora ciśnień. Hydranty zostały rozmieszczone w odległości większej niż 75 m od niektórych stref pożarowych.

Drogi pożarowe

Dogodny wjazd dla jednostek ochrony przeciwpożarowej możliwy jest przez bramę główną zlokalizowaną przy ul. Pukowca. Brama ta składa się z 4 bramek kontrolnych, z których najszersza, znajdująca się po prawej stronie patrząc od ul. Pukowca, spełnia wymagania dla drogi pożarowej. Możliwy jest również wjazd na teren należący do ZTM przez bramę w ogrodzeniu od ul. Kolońskiej, lecz z obu stron tej bramy wjazd został zastawiony przez bariery stalowe. Szerokość bramy od ul. Kolońskiej wynosi 7 m. Odległość pomiędzy bramami od ul. Pukowca i ul. Kolońskiej wynosi około 300 m. Ze względu na zastawienie bramy od ul. Kolońskiej barierami stalowymi, na teren ZTM istnieje obecnie możliwość wjazdu tylko przez jedną bramę. Drogi wewnętrzne na terenie Bazaru nie spełniają wymagań ww. rozporządzenia ze względu na szerokość, oraz promień skrętu. Teren całego Bazaru jest wyasfaltowany.

2. OKREŚLENIE WYPOSAŻENIA W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWPOŻAROWE I GAŚNICE ORAZ SPOSOBY PODDAWANIA ICH PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM

GAŚNICE

Obiekty powinny być wyposażone w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN), dotyczących gaśnic, lub w gaśnice przewoźne.

Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie:

- A – materiałów stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli,
- B – cieczy i materiałów stałych topiących się,
- C – gazów,
- D – metali,
- F – tłuszczów i olejów kuchennych.

Jedna jednostka masy środka gaśniczego, 2 kg lub 3 dm³, zawartego w gaśnicach powinna przypadać:

- 1) na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
  - a) zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V,
  - b) produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²,
  - c) zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem;
- 2) na każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej nie wymienionej w pkt 1, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.

Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczane:

- 1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:

- a) przy wejściach do budynków,
  - b) na klatkach schodowych,
  - c) na korytarzach,
  - d) przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;
- 2) w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła, tj. piece, grzejniki;
  - 3) W obiektach wielokondygnacyjnych w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

Przy rozmieszczeniach gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:

- 1) Odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m;
- 2) Do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

Sprzęt powinien być poddawany badaniom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach i instrukcjach obsługi sprzętu przez uprawnionego konserwatora. Datę pierwszej konserwacji określa producent sprzętu. Data ta powinna być umieszczona na karcie informacyjnej gaśnicy. W tym okresie konserwator ponosi odpowiedzialność za sprawność gaśnicy.

Zasady wykonywania przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych:

1. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne gaśnic zastosowanych w obiekcie powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustalaną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku i w terminach zgodnych z ustalonym harmonogramem prac z tego zakresu.
2. Zlecenie przeprowadzenia ww. przeglądów i czynności konserwacyjnych należy powierzać autoryzowanym (przez producenta) serwisom podręcznego sprzętu gaśniczego.
3. W czasie przekazania gaśnic do serwisu należy zabezpieczyć obiekt innym sprzętem (np. gaśnicami serwisanta).
4. Pracownicy Targowiska oraz Bazaru zobowiązani są do codziennej kontroli stanu podręcznego sprzętu gaśniczego. Powinni sprawdzić czy gaśnica znajduje się w odpowiednim miejscu oraz czy nie posiada widocznych uszkodzeń.

Każdorazowe użycie gaśnicy powinno być natychmiast zgłoszone osobie zarządzającej obiektem/administratorowi obiektu.

Gaszenie pożaru przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego

Przed przystąpieniem do gaszenia należy przede wszystkim upewnić się, czy urządzenie, w rejonie którego powstał pożar, nie jest podłączone do prądu elektrycznego. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości należy użyć gaśnic przystosowanych do gaszenia urządzeń będących pod napięciem. Do tego celu wykorzystać można gaśnice i agregaty proskowe lub na dwutlenek węgla.

Gaśnice z wężem zakończonym otwieralnym zamknięciem:

- 1) podbiec możliwie jak najbliżej ognia, zgodnie z kierunkiem wiatru,
- 2) zerwać plombę i wyciągnąć zawleczkę (zgodnie z instrukcją znajdującą się na etykiecie gaśnicy),
- 3) zbić zbijak lub nacisnąć dźwignię,
- 4) odczekać około 3 sekund i nacisnąć zawór znajdujący się na końcu węża,
- 5) skierować wylot węża w kierunku ognia.

Pozostałe gaśnice proskowe:

- 1) jeżeli gaśnica wisi na wieszaku należy ją z niego ściągnąć,
- 2) podbiec możliwie jak najbliżej ognia, zgodnie z kierunkiem wiatru,
- 3) zerwać plombę i wyciągnąć zawleczkę (zgodnie z instrukcją znajdującą się na etykiecie gaśnicy),
- 4) zbić zbijak lub nacisnąć dźwignię,
- 5) skierować wylot gaśnicy w kierunku ognia.

W przypadku, gdy na wyposażeniu obiektu znajduje się gaśnica innego typu niż wyżej omówione, należy zapoznać się z opisem użycia gaśnicy, znajdującym się na jej obudowie.

Po przybyciu jednostek Straży Pożarnej należy bezwzględnie podporządkować się poleceniom Kierującego Działaniami Ratowniczymi i udzielić mu wszelkich informacji i wyjaśnień.

Zasady wykonywania przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych urządzeń przeciwpożarowych:

Urządzenia przeciwpożarowe takie jak przeciwpożarowe wyłączniki prądu, hydranty wewnętrzne, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, awaryjnego powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym, zgodnie z zasadami i w sposób określony w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w dokumentacji techniczno-ruchowej oraz w instrukcjach obsługi, opracowanych przez ich producentów. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne urządzeń przeciwpożarowych, powinny być przeprowadzane w okresach ustalonych przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku. Organem odpowiadającym za zlecenie przeglądów technicznych oraz czynności konserwacyjnych urządzeń przeciwpożarowych jest zarządca terenu.

Zarządca terenu zobowiązany jest do zbierania oraz archiwizowania wszystkich protokołów potwierdzających przeglądy techniczne, czynności konserwacyjne oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych.

3. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA

W przypadku zauważenia pożaru lub innego zdarzenia zagrażającemu zdrowiu lub życiu ludzi należy niezwłocznie zaalarmować osoby przebywające w strefie zagrożenia oraz wezwać straż pożarną pod numerem telefonu 998 lub 112.

Zasady zgłaszania pod numer alarmowy 998 lub 112

1. W przypadku powstania pożaru wszyscy zobowiązani są podjąć działania w celu jego likwidacji:
  - a) zaalarmować niezwłocznie, przy użyciu wszystkich dostępnych środków osoby będące w strefie zagrożenia,
  - b) wezwać straż pożarną.
2. Telefoniczne alarmowanie należy wykonać w następujący sposób:
  - a) Po wybraniu numeru alarmowego 998 lub 112 i zgłoszeniu się dyżurnego spokojnie i wyraźnie podaje się:

- swoje imię i nazwisko, numer telefonu, z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu,
  - adres i nazwę obiektu,
  - co się pali, na którym piętrze,
  - czy jest zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego.
- b) Po podaniu informacji nie odkładać słuchawki do chwili potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia. Przyjmujący może zażądać:
- potwierdzenia zgłoszenia poprzez oddzwonienie,
  - dodatkowych informacji, w tym o rozmiarze pożaru, osobach poszkodowanych i innych zagrożeniach.
3. Przystąpić niezwłocznie, przy użyciu miejscowych środków gaśniczych do gaszenia pożaru i nieść pomoc osobom zagrożonym w przypadku koniecznym przystąpić do ewakuacji ludzi i mienia. Należy czynności te wykonać w taki sposób aby nie doszło do powstania paniki jaka może ogarnąć ludzi będących w zagrożeniu, które wywołuje u ludzi ogień i dym.

Panika może być przyczyną niepotrzebnych i tragicznych w skutkach wypadków w trakcie prowadzenia działań ratowniczo gaśniczych. Dlatego prowadząc jakiegokolwiek działania w przypadku powstania pożar należy kierować się rozwagą w podejmowaniu decyzji. Do czasu przybycia straży pożarnej kierowanie akcją obejmuje kierownik targowiska lub osoba najbardziej energiczna i opanowana.

Ewakuacja ludzi i mienia

Celem ewakuacji ludzi jest zapewnienie osobom szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem. Do celów ewakuacji ludzi służą korytarze - poziome drogi ewakuacji i klatki schodowe - pionowe drogi ewakuacyjne z których istnieje możliwość bezpośredniego wyjścia na zewnątrz.

Drogi i wyjścia ewakuacyjne oznakowane są znakami ewakuacyjnymi. Ewakuacją ludzi z części lub z całego obiektu zarządza Kierujący Działaniami Ratowniczymi.

W przypadku zaistnienia pożaru lub innego zagrożenia budynku lub jego części, osoby nie biorące udziału w akcji ratowniczej powinny opuścić strefę zagrożenia. Osoby opuszczające

strefę zagrożenia kierują się do najbliższego wyjścia służącego celom ewakuacji zgodnie z oznakowaniem.

Czynności zabronione podczas prowadzenia ewakuacji:

- dokonywanie jakichkolwiek czynności mogących wywołać panikę,
- przechodzenie w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji,
- zatrzymywanie się lub tamowanie ruchu w inny sposób.

Osoby ewakuowane muszą podporządkować się poleceniom osób prowadzących ewakuację: strażaków lub wyznaczonych do tego celu pracowników obiektu.

Poza ewakuacją ludzi niejednokrotnie zachodzi konieczność ewakuacji mienia. Celem ewakuacji mienia jest zabezpieczenie cennych przedmiotów oraz ważnych dokumentów przed zniszczeniem lub uszkodzeniem w przypadku pożaru lub innego zagrożenia. Ewakuowane przedmioty i dokumenty należy umieszczać aby nie były narażone na zniszczenie lub uszkodzenie. Działania ewakuacyjne muszą być prowadzone w sposób skoordynowany, nie powodujący utrudnień w innych działaniach. Kierujący działaniami powinien wstępnie określić pomieszczenia z których należy wynieść mienie.

Do pomieszczeń, z których należy ewakuować mienie w pierwszej kolejności, jeśli istnieje taka możliwość bez narażenia życia i zdrowia zalicza się:

- pomieszczenia bezpośrednio zagrożone pożarem, w których jest źródło ognia,
- pomieszczenia sąsiednie (w pionie i w poziomie) - możliwość rozprzestrzeniania się pożaru lub uszkodzenia przez działanie wysokiej temperatury i gazów po pożarowych (dymu),
- pomieszczenia pod palącym się pomieszczeniem narażone na możliwość zalania w czasie działań gaśniczych.

4. SPOSOBY ZABEZPIECZANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Przez prace niebezpieczne pożarowo rozumie się przede wszystkim prace wykonywane przy użyciu ognia otwartego, m.in.: spawanie gazowe i elektryczne, lutowanie, zgrzewanie. Prace niebezpieczne pożarowo, jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz budynku lub na przyległym do niego terenie, należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo zarządzający obiektem i wykonawca są zobowiązani:

- 1) ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,
- 2) ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenia do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
- 3) wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca po skończeniu pracy,
- 4) sporządzić protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo wg załącznika nr 1.

Rozpoczęcie prac niebezpiecznych pożarowo może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu przez wykonawcę pisemnego zezwolenia zarządzającego obiektem na ich przeprowadzenie. Wzór zezwolenia określa załącznik nr 2.

Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych należy zabezpieczyć przed zapaleniem,
- 2) prace niebezpieczne pożarowo w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości,
- 3) w miejscu wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,

- 4) po zakończeniu prac należy poddać kontroli miejsce, w którym były one wykonywane oraz rejony przyległe,
- 5) prace niebezpieczne pożarowo mogą wykonywać wyłącznie osoby do tego upoważnione i posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- 6) Sprzęt używany do wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.

f

5. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA

Zasady prowadzenia ewakuacji

Przez warunki ewakuacji należy rozumieć możliwość bezpiecznego opuszczenia miejsca zagrożonego pożarem. Zapewnieni tej możliwości stanowi jeden z zasadniczych obowiązków jakie prawo budowlane nakłada na projektantów, inwestorów i właścicieli budynków.

Bezpieczeństwo ewakuacji jest zawsze determinowane przez czas pomiędzy momentem uświadamiania sobie przez człowieka faktu zagrożenia ze strony pożaru bądź odebraniu alarmu o pożarze, a czasem, w którym ucieczka jest już niemożliwa na skutek działania czynników pożarowych.

Problem ewakuacji jest więc problemem pewnego czasu niezbędnego na ewakuację, który w konkretnych warunkach lokalowych nie może być dłuższy niż czas, w którym powstały pożar stworzy warunki zagrażające życiu. Czas ten zależy jest zarówno od warunków technicznych jakie zostały zapewnione w budynku, np. oddzielenia przeciwpożarowe, wydzielenia dróg komunikacyjnych, a także od specyfiki konkretnego miejsca pożaru, jaki może powstać w danym obiekcie.

Do czasu przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej akcją ratowniczą kieruje kierownik terenu, a w przypadku jego nieobecności – osoba odpowiedzialna, zdecydowana i posiadająca autorytet wśród pozostałych pracowników. **Na terenie ZTM przy ul. Pukowca ewakuację zarządza ochrona lub pracownik ZTM – stale dyżurująca na miejscu podając komunikaty o ewakuacji przez system nagłaśniania.** W przypadku niemożności szybkiego ugaszenia pożaru w zarodku zarządza się organizację ewakuacji ludzi.

Ewakuacja odbywa się oznakowanymi drogami komunikacyjnymi, bezpośrednio do głównego wyjścia ewakuacyjnego i na zewnątrz. Do ewakuacji osób służą wyjścia ewakuacyjne prowadzące bezpośrednio na zewnątrz budynku.

Wszystkie osoby wyznaczone przez kierującego akcją ewakuacyjną do udzielenia pomocy – winne podporządkować się jego poleceniom mającym na celu usprawnienie akcji ewakuacyjnej.

Jeżeli podczas ewakuacji dojdzie do przypadku omdlenia, duszenia, zaczadzenia, poparzenia lub tym podobne, osobę poszkodowaną należy przenieść w miejsce bezpieczne, udzielić mu pierwszej pomocy i zawiadomić pogotowie ratunkowe.

Ewakuację mienia dokonuje się wówczas, gdy:

- 1) ruchomości są zagrożone i nie można ich ochronić,
- 2) ruchomości zasłaniają dostęp do ogniska pożaru.

Ewakuację osób należy zarządzać i przeprowadzać tylko w sytuacji ostatecznej, gdy zagrożone jest bezpośrednio życie lub zdrowie ludzi. Decyzji o ewakuacji nie można podejmować w sposób pochopny, gdyż powstanie paniki może w rezultacie spowodować tragiczne skutki. Ewakuacją musi kierować osoba zrównoważona, sprawna fizycznie, aby w razie potrzeby mogła opanować panikę i bezpośrednio pomóc osobom niepełnosprawnym lub niedysponowanym, tj. rannym, wystraszonym, itp.

6. SPOSOBY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU, W TYM PRACOWNIKÓW, Z PRZEPISAMI PRZECIWOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI

Pracownicy Zakładu Targowisk Miejskich w Katowicach posiadający stanowisko pracy na Targowisku Rolno-Spożywczym lub Bazarze „Załęże” przy ul. Pukowca 23 w Katowicach oraz podwykonawcy świadczący usługi na rzecz ZTM-u zostaną zobowiązani do zapoznania się z treścią przedmiotowej Instrukcji, poprzez odczytanie całego dokumentu w wersji papierowej, który zostanie umieszczony w biurze kierownika terenu.

Każda osoba zapoznana z treścią przedmiotowej Instrukcji złoży własnoręczny podpis w „Wykazie osób zapoznanych z treścią Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego”, stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszej Instrukcji. Każdy pracownik ZTM w Katowicach jest zobowiązany do odbycia szkolenia z przepisów przeciwpożarowych w ramach szkolenia okresowego BHP. Szkolenie przeciwpożarowe musi zostać przeprowadzone przez osobę uprawnioną zgodnie
z [3].

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego powinna być przechowywana na terenie obiektu. Kierownik obiektu lub pracownik ochrony powinien wyjść naprzeciw przybyłych zastępów Państwowej Straży Pożarnej i, oprócz przekazania informacji o zagrożeniu, powinien okazać Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego.

G

7. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ DLA OSÓB BĘDĄCYCH ICH STAŁYMI UŻYTKOWNIKAMI

Zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej właściciel, użytkownik lub zarządca budynku, obiektu lub terenu zobowiązany jest przestrzegać w czasie ich eksploatacji wymagań przeciwpożarowych. Do zrealizowania powyższego warunku konieczne jest wyznaczenie dla osób pracujących w budynku zakresu odpowiedzialności za zachowanie bezpieczeństwa pożarowego.

1) Zadania i obowiązki z zakresu bezpieczeństwa pożarowego.

Właściciel lub zarządca odpowiada za:

- realizowanie postanowień ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej oraz przepisów wykonawczych wydanych na jej podstawie,
- znajomość obowiązujących przepisów i instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w zakresie nadzorowania stanowisk pracy oraz kontrolowanie przestrzegania tych przepisów przez podległych pracowników,
- przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- zaopatrzenie obiektu w sprzęt i urządzenia pożarnicze,
- zorganizowanie bezpiecznej ewakuacji osób i mienia z zagrożonych pomieszczeń i obiektu,
- uwzględnienie w ramach merytorycznej działalności problemów związanych lub wynikających z prawidłowej realizacji zadań na rzecz ochrony przeciwpożarowej,
- wprowadzenie nowych rozwiązań w zakresie zabezpieczeń przeciwpożarowych obiektu i urządzeń podnoszących bezpieczeństwo osób i mienia,
- zapewnienia bezpieczeństwa osobom przebywającym w podległym obiekcie przez stworzenie odpowiednich warunków ewakuacji na wypadek pożaru,
- opracowanie i nadzorowanie przestrzegania przez pracowników regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych oraz wyciągania konsekwencji w stosunku do osób winnych nie przestrzegania tych przepisów,
- wprowadzenie do planów odpowiednich środków finansowych i materiałowych niezbędnych do utrzymania ochrony przeciwpożarowej na

- odpowiednim poziomie oraz czuwania nad właściwym i terminowym ich wykonaniem,
- właściwe zabezpieczenie przeciwpożarowe w oparciu o wnioski organów upoważnionych do przeprowadzania kontroli i sprawowania nadzoru,
  - przeprowadzenie z całym stanem osobowym szkoleniowych alarmów pożarowych,
  - omawianie z pracownikami spraw związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowych,
  - przestrzeganie stosowania zasad zabezpieczenia prac pożarowo-niebezpiecznych przez wykonawców prac remontowych,
  - współdziałanie w zakresie ochrony przeciwpożarowej z Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach.

2) Zadania i obowiązki wszystkich pracowników oraz najemców i dzierżawców stanowisk handlowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Wszyscy pracownicy Zakładu Targowisk Miejskich w Katowicach posiadający stanowisko pracy na Targowisku Rolno-Spożywczym lub Baraże „Załęże” bez względu na zajmowane stanowisko, najemcy lub dzierżawcy stanowisk handlowych oraz pracownicy firm świadczących usługi na terenie archiwum ponoszą odpowiedzialność za wykonanie następujących zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej:

- znajomość zagrożenia pożarowego na stanowisku pracy oraz sposobów przeciwdziałania możliwości powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
- znajomość zasad postępowania na wypadek pożaru,
- znajomość rozmieszczenia sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych, a także umiejętność jego obsługi,
- przestrzeganie i egzekwowanie od innych bezwzględnego zakazu używania ognia otwartego lub palenia papierosów w miejscach do tego celu nie przeznaczonych,
- sprawdzenie każdego dnia po zakończeniu pracy, czy w używanych pomieszczeniach nie pozostawiono włączonych do sieci odbiorników energii elektrycznej, np. grzejników, które nie są przeznaczone do pracy ciągłej,
- znajomość zasad prowadzenia ewakuacji,
- zapewnienie bezpiecznej ewakuacji osób przebywających w obiekcie,
- udział w szkoleniu przeciwpożarowym i organizowanych ćwiczeniach.

**8. PLANY OBIEKTÓW, OBEJMUJĄCE TAKŻE ICH
USYTUOWANIE, ORAZ TERENU PRZYLEGŁEGO.**

**9. WSKAZANIE OSÓB LUB PODMIOTÓW OPRACOWUJĄCYCH
INSTRUKCJĘ**

Instrukcję opracował:

Jeremi Szczygłowski
RDB – IGNIS sp. z o.o.
ul. Podgórna 4, 40-026 Katowice

RZECZOZNAWCA DO SPRAW ZABEZPIECZEŃ
PRZECIWPOŻAROWYCH
mgr inż. Jeremi Szczygłowski
Nr. upr. 646/2015
.....
(miejscowość, data)
.....
(pieczęć i podpis)

PROTOKÓŁ NR .....
ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO PRAC
NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Nazwa, określenie budynku/pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac niebezpiecznych pożarowo .....
2. Kategoria zagrożenia ludzi, obciążenie ogniowe oraz właściwości pożarowe materiałów palnych w pomieszczeniu/miejscu wykonywania prac: .....
3. Rodzaj elementów budowlanych, ich zapalność występująca w pomieszczeniach lub rejonie przewidzianym do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo: .....
4. Sposób zabezpieczenia pożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo: .....
5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo: .....
6. Środki i sposób alarmowania współpracowników i straży pożarnej w przypadku powstania pożaru: .....
7. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac niebezpiecznych pożarowo: .....
8. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w czasie wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo: .....
9. Osoba(y) zobowiązana(e) do przeprowadzenia kontroli rejonu prac niebezpiecznych pożarowo po ich zakończeniu: .....

Wydający zgodę :

.....
/ podpis i pieczęć wydającego zgodę/

Wykonawca:

.....
/ podpis i pieczęć wykonawcy/

ZEZWOLENIE NR ...../.....r.
NA PRZEPROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO.

1. Miejsce przeprowadzenia pracy:

.....

(obiekt-budynek, kondygnacja, pomieszczenie, instalacja)

2. Rodzaj prac:

.....

3. Czas prowadzenia pracy: dnia.....od godziny.....do godziny.....

4. Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) w miejscu pracy:

.....
.....
.....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru (wybuchu):

.....
.....
.....
.....

6. Środki zabezpieczenia:

- przeciwpożarowe:

.....

- BHP:

.....

- inne:

.....

7. Sposób wykonywania pracy:

.....
.....

8. Odpowiedzialni za:

8.1. przygotowanie miejsca pracy i środków zabezpieczających oraz zabezpieczenie toku prac
niebezpiecznych pożarowo:

nazwisko i imię ..... Wykonano. Podpis.....

8.2. wyłączenie rejonu prac spod napięcia elektrycznego:

nazwisko i imię ..... Wykonano. Podpis.....

8.3. dokonanie analizy stężeń par cieczy, gazów, pyłów w zakresie występowania niebezpiecznych
stężeń:

nazwisko i imię ..... Wykonano. Podpis.....

8.4. stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:

nazwisko i imię ..... Wykonano. Podpis.....

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac w dniu (ach) .....od godziny.....do godziny.....

Zezwolenie jest ważne tylko po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w punkcie 8.

.....
(data, podpis wydającego zgodę)

10. Prace zakończono w dniu..... o godzinie .....

Wykonawca: nazwisko i imię .....podpis .....

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie zostało sprawdzone i nie stwierdzono zaniedbań
mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odbiór robót:

Skontrolował:

.....
(podpis wykonawcy)

.....
(podpis wydającego zgodę)

**WYKAZ OSÓB ZAPOZNANYCH Z TREŚCIĄ
INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO**

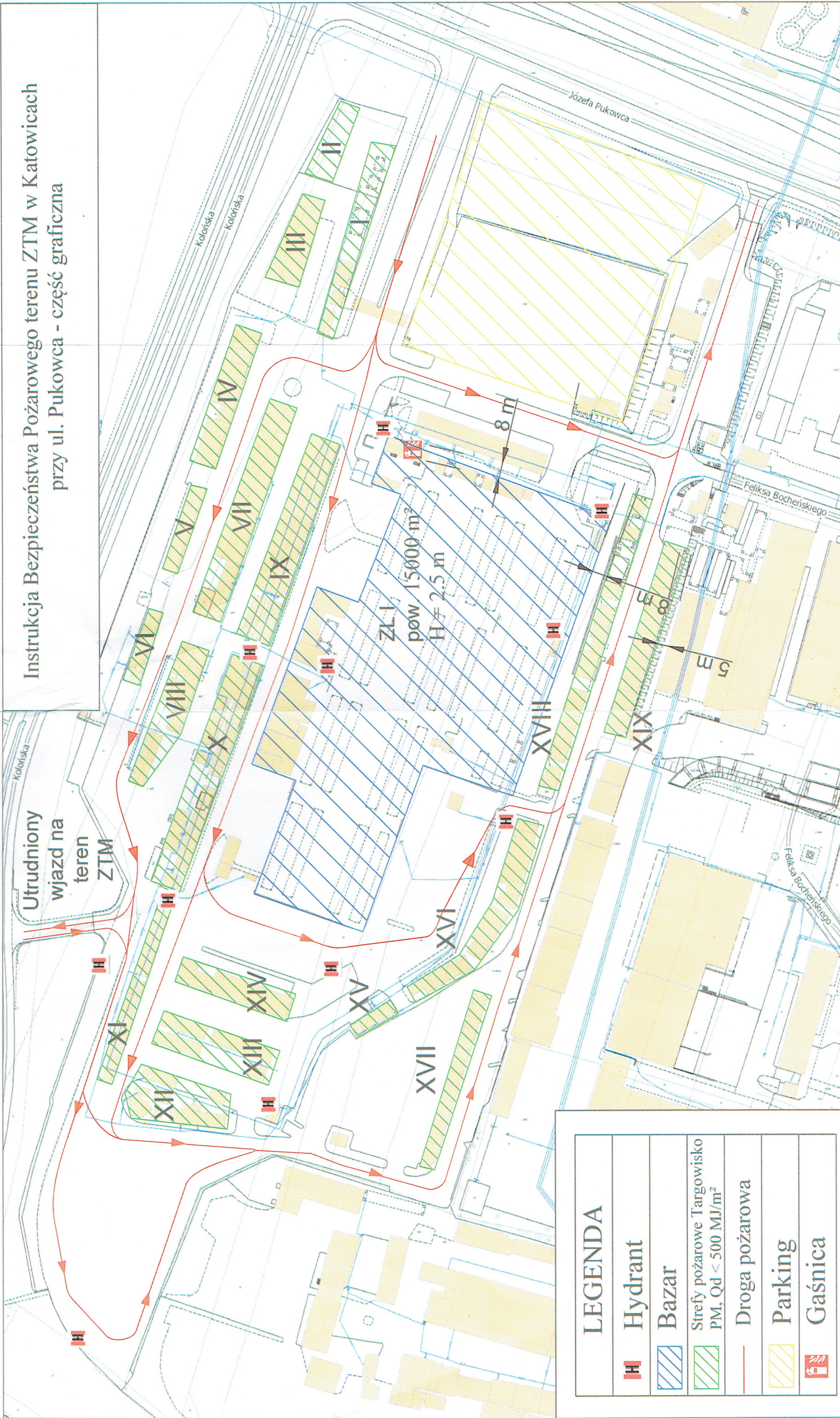
L. p.	Imię i nazwisko	Firma	Funkcja	Data i podpis
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego Targowiska Rolno-Spożywczego i Bazaru „Załęże”
ul. Pukowca 23, 40-847 Katowice

L. p.	Imię i nazwisko	Firma	Funkcja	Data i podpis
26				
27				
28				
29				
30				
31				
32				
33				
34				
35				
36				
37				
38				
39				
40				
41				
42				
43				
44				
45				
46				
47				
48				
49				
50				

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego terenu ZTM w Katowicach
przy ul. Pukowca - część graficzna

LEGENDA	
	Hydrant
	Bazar
	Strefy pożarowe Targowisko PM, Qd < 500 MJ/m²
	Droga pożarowa
	Parking
	Gaśnica

gr